

คำเรียกชื่อพืชแบบภาษาถิ่นล้านนาไทยรอบกว๊านพะเยา
กรณีศึกษาเชิงภาษาศาสตร์พฤกษศาสตร์ชาติพันธุ์

Lanna Folk Plant Names around Kwan Phayao:
A Study of Ethno-Botanical Linguistics

สมหมาย รอดแป้น¹, พิษณุสินี เสถียรธาดล², กมลาวดี บุณวันณะ³,
ธรรณณันท์ ไชยวงศ์ษา⁴ และ ธัญพร มุลกาวิล⁵

Somma Rodpan, Phitsinee Sathientharadol, Kamalawadee Buranawanna,

Tohtananan Chaiwongsa and Thanyaporn Moonkawin

(maaiipooh@hotmail.com, wisdom_sai@hotmail.com and

jthanyaluk@hotmail.com)

Received: March 23, 2023
Revised: November 04, 2023
Accepted: November 06, 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องการศึกษาเชิงภาษาศาสตร์พฤกษศาสตร์ชาติพันธุ์ คำเรียกชื่อพืชแบบภาษาถิ่นล้านนาไทยรอบกว๊านพะเยา มีวัตถุประสงค์ในงานวิจัย 2 ข้อ ได้แก่ 1. เพื่อศึกษาคำเรียกชื่อพืชของหมู่บ้านที่อยู่โดยรอบกว๊านพะเยา และ 2. เพื่อศึกษาโครงสร้างคำเรียกชื่อพืชของหมู่บ้านรอบกว๊านพะเยา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยนี้เป็นผู้บอกภาษาที่มีอายุ 40 ปี ขึ้นไป โดยแบ่งเป็นผู้บอกภาษาชาย 8 คน และหญิง 8 คน ที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านรอบกว๊านพะเยา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้คือ แผ่นรูปภาพของพันธุ์ไม้พร้อมชื่อมาตรฐานไทยของพันธุ์ไม้จำนวน 174 ชนิด

ผลการศึกษาพบว่า

ลักษณะไวยากรณ์ของคำเรียกชื่อพืชในภาษาไทยถิ่นพะเยาประกอบด้วยส่วนประกอบทั้งสิ้น 4 ส่วน ได้แก่ 1. คำบ่งกลุ่ม 2. หน่วยคำบ่งกลุ่ม 3. แก่นชื่อ 4. คำขยาย และสามารถจัดเรียงตามโครงสร้างระบบการแบ่งกลุ่มแบบพื้นบ้านได้ 3 โครงสร้าง ได้แก่ 1. โครงสร้างคำเรียกชื่อพืชแบบ 1 องค์ประกอบ ซึ่งมีแก่นชื่อ เป็นองค์ประกอบเดียว เช่น ชิง 2. โครงสร้างคำเรียกชื่อพืชแบบ 2 องค์ประกอบ ซึ่งมี คำบ่งกลุ่ม หรือ หน่วยคำบ่งกลุ่ม กับ แก่นชื่อ เป็นองค์ประกอบ เช่น ผักหนอง และ 3. โครงสร้างคำเรียกชื่อพืชแบบ 3 องค์ประกอบ ซึ่งมี คำบ่งกลุ่ม หรือ หน่วยคำบ่งกลุ่ม ประกอบกับแก่นชื่อและคำขยายเป็น

^{1, 2, 3, 4, 5} คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา

School of Liberal Arts, University of Phayao

องค์ประกอบ เช่น บ๊ะเขียแจ้ ทั้งนี้ไม่พบการปรากฏร่วมขององค์ประกอบทั้ง 4 ในชื่อพืชเดียวกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งไม่พบการปรากฏร่วมคำบ่งกลุ่มและหน่วยคำบ่งกลุ่ม

คำสำคัญ: พืช, ภาษาถิ่นล้านนาไทย, กว๊านพะเยา, ภาษาศาสตร์, พฤกษศาสตร์,ชาติพันธุ์

Abstract

The objectives of this research titled *Lanna Folk Plant Names around Kwan Phayao: A Study of Ethno-Botanical Linguistics* are 1. to collect the plant names called by the local people in villages around Kwan Phayao and 2. to examine variation in those plant names. Informants aged 40, including 9 males and 9 females and over who live in the villages around Kwan Phayao were the participants of this study. 174 pictures of different plants with their standard Thai names were used as a tool. The results of the study showed that

There were four syntactical features, which are (plant class term: PCIT), (plant class marker: PCIM), CORE, modifier, were found in Phayao folk plant names. They can be arranged in three different folk taxonomy structures: 1. structure of the plant names with only one feature, CORE, such as ชิง /k^hɪŋ/; 2. Structure of the plant names with either PCIT or PCIM and CORE such as ผักหนาม /p^hák na:m/ ; and 3. Structure of the plant names with either PCIT or PCIM with CORE and modifier such as บ๊ะเขียแจ้ /bàw k^hɪ̌a: cá̌:/ . In this study, however, there was no presence of all four features in one plant name, especially no PCIT and PCIM together.

Keywords: Plant, Lanna Folk Language, Kwan Phayao, Linguistics, Botanical, Ethno

บทนำ

คำเรียกชื่อพืชเป็นเรื่องหนึ่งที่น่าสนใจและมีความสำคัญเพื่อการศึกษาค้นคว้า เนื่องจากในแต่ละท้องถิ่นหรือหมู่บ้านพืชชนิดเดียวกันอาจจะเรียกชื่อไม่เหมือนกัน หรือพืชบางชนิดเรียกชื่อคล้ายคลึงกันแต่เป็นคนละชนิด ซึ่งอาจจะทำให้เกิดความสับสนในการเรียกชื่อและคนต่างถิ่นอาจเข้าใจผิด และคำเรียกชื่อพืชสะท้อนให้เห็นถึงการมีอยู่

ของทรัพยากรที่มีจุดเด่นของท้องถิ่นนั้น ๆ ในเขตพื้นที่ รอบกว๊านพะเยา ประกอบไปด้วย 16 หมู่บ้าน ซึ่งอยู่ทั้งในเขตเทศบาลเมือง และนอกเขต จึงทำให้บริเวณดังกล่าวมี ทรัพยากรธรรมชาติที่ความหลากหลายและแตกต่างกันรวมทั้งพืชพรรณ และเป็นบริเวณ ที่มีความหลากหลายทางภาษาถิ่นและภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ การใช้คำศัพท์ของ คนในแต่ละหมู่บ้านมีการใช้ศัพท์ในชีวิตประจำวันที่แตกต่างกันไม่ว่าจะเป็นการตั้งชื่อ หมู่บ้านที่สะท้อนให้เห็นถึงธรรมชาติแวดล้อม ระบบความคิดและสังคมวัฒนธรรมที่ หลากหลาย ได้แก่ น้ำและแหล่งน้ำ ภูมิประเทศ สิ่งก่อสร้าง/สถานที่ ดินแดน/กลุ่มส่วน ต่ำแหน่ง/ทิศทาง แร่ธาตุ/วัตถุธรรมชาติ พืชพรรณธรรมชาติ สัตว์ สิ่งของ กริยา อาการ และอื่น ๆ และประวัติที่มาของหมู่บ้านรอบกว๊านพะเยา (สมหมาย รอดแป้น และพิชญ์สินี เสถียรธราดล, 2555) รวมทั้งในเรื่องคำเรียกชื่อพืชด้วย กล่าวคือคำศัพท์ที่มี การใช้เรียกชื่อพืชดังกล่าวสะท้อนลักษณะธรรมชาติของพืชพันธุ์ที่มีอยู่ในท้องถิ่นซึ่งอาจจะ มีการใช้คำศัพท์ที่เหมือนกันและแตกต่างกันในบางลักษณะทางภาษาศาสตร์ พื้นที่ใดที่มีพืช พันธุ์ธรรมชาติชนิดใดอยู่มากก็จะปรากฏมีการใช้คำศัพท์ในการเรียกชื่อพืชชนิดนั้นคงอยู่ และเป็นที่ยึดจักแพร่หลายของคนทั่วไปต่างจากพื้นที่ใดที่พืชชนิดนั้นเริ่มไม่มีการเพาะปลูก หรือลดจำนวนลง ทั้งนี้อาจเนื่องจากปัญหาดิน น้ำและการตลาด คำเรียกชื่อพืชก็จะเริ่มไม่ เป็นที่ยึดจักและอาจสูญหายไปตามชนิดของพืชนั้น ๆ เช่น ต้นส้าน ต้นตุ่ม ต้นปันเถ ต้นสะ เปาลม เป็นต้น การไม่ปรากฏของคำศัพท์เช่นนี้แสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงซึ่งต้อง ได้รับการพัฒนาและส่งเสริมให้คงสภาพธรรมชาติไว้ดังเดิมโดยเร่งด่วน

คำเรียกชื่อบางชนิดเป็นภาษาท้องถิ่นที่คนรุ่นหลังไม่รู้จัก ซึ่งสะท้อนถึงการลด จำนวนของพืชพันธุ์ดังกล่าวที่สะท้อนออกมาในรูปการใช้ภาษาในการเรียกชื่อพืช ดังนั้น การศึกษาคำเรียกชื่อพืชนอกจากจะเป็นประโยชน์ทำให้ทราบว่าพืชชนิดใดยังคงมีอยู่ใน ท้องถิ่นใดบ้างแล้ว ยังเป็นประโยชน์ต่อเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นและผู้นำชุมชนได้พึงตระหนักถึง การที่จะต้องเร่งสร้างและสนับสนุนการจัดการพืชพรรณทรัพยากรธรรมชาติให้มีสภาพ สมบูรณ์ให้มากที่สุด สนับสนุนการปลูกพืชบางชนิดที่มีอยู่ในท้องถิ่น ให้ความรู้ในการ จัดการทรัพยากรธรรมชาติแก่ชาวบ้านเพื่อสร้างเศรษฐกิจชุมชนให้มีความเจริญและนำไป แข่งขันกับชุมชนอื่น ๆ ได้ เมื่อ เศรษฐกิจชุมชนดีขึ้นก็จะช่วยขจัดปัญหาความยากจน การก่ออาชญากรรม และสร้างคุณภาพชีวิต และสังคมที่ดีโดยทางอ้อมได้อย่างต่อเนื่อง

อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2549 อ้างอิงใน มนสิการ เสงสุวรรณ, 2557) กล่าวว่า เป็นการจดจำแนกหมวดหมู่โดยใช้องค์ความรู้ในเรื่องการจัดจำแนกแบบชาวบ้าน (folk taxonomy) ซึ่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อวิเคราะห์องค์ความรู้จากมุมมองของชาวบ้าน ไม่ใช่ใน มุมมองของผู้วิเคราะห์ โดยใช้การวิเคราะห์อรรถลักษณะเป็นกระบวนหลัก ทั้งนี้หลักการ จัดจำแนกแบบชาวบ้านนั้น เป็นการจดจำแนกที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของการเปรียบเทียบ

(contrast sets) และการรวมไว้เป็นพวก (inclusion) โดยแบ่งหมวดหมู่คำเป็น 2 ระดับ คือ หมวดหมู่คำที่อยู่ในลำดับชั้นเดียวกัน และหมวดหมู่คำที่อยู่ในลำดับชั้นที่สูงกว่า ทั้งนี้ หมวดหมู่คำที่จัดอยู่ในลำดับชั้นเดียวกันจะมีลักษณะความสัมพันธ์ทางความหมายแบบ เปรียบต่างหรือตรงข้ามกัน ส่วนหมวดหมู่คำที่จัดอยู่ในลำดับชั้นที่สูงกว่าจะมีความสัมพันธ์ ทางความหมายแบบรวมไว้เป็นพวก เช่น แมว และหมา จัดให้อยู่ในระดับเดียวกันโดย แมว และหมา มีความต่างกันทางกายภาพเช่น ขนาด รูปร่าง เสียงร้อง ในขณะที่เดียวกัน แมว และหมา ก็ถูกจัดให้อยู่ในหมวดหมู่ สัตว์ ซึ่งอยู่ในระดับหมวดหมู่ที่อยู่สูงกว่าโดยมี ลักษณะทางกายภาพบางประการที่เหมือนกัน เช่น มี 4 ขา เลี้ยงลูกด้วยนม เป็นต้น แนวคิดและทฤษฎีทั้งสองนี้ผู้วิจัยได้นำมาเป็นกรอบและวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล โดย นำทฤษฎีไวยากรณ์มาใช้เพื่อวิเคราะห์ลักษณะของภาษา และนำทฤษฎีวรรคศาสตร์ชาติพันธุ์มาใช้ในการจัดจำแนกหมวดหมู่พืช

ในทางภาษานอกจากจะแสดงการเปลี่ยนแปลงของคำศัพท์ที่ปรากฏอยู่ใน ท้องถิ่น โดยคำศัพท์ที่มีใช้ในท้องถิ่นหนึ่งอาจจะไม่มีใช้ในอีกท้องถิ่นหนึ่ง ซึ่งจะสะท้อน การมีอยู่ของพืชพรรณในท้องถิ่นนั้น ๆ แล้ว ยังแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของการใช้ คำศัพท์ในการเรียกชื่อพืชพันธุ์ที่มีอยู่ในท้องถิ่นนั้น ๆ ว่าภาษาที่มีอยู่ในแต่ละท้องถิ่น ใกล้เคียงกันมีแนวโน้มจะใช้คำศัพท์และการแปรคำศัพท์ที่ใกล้เคียงกัน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาคำเรียกชื่อพืชของหมู่บ้านที่อยู่โดยรอบกว๊านพะเยา
2. เพื่อศึกษาโครงสร้างคำเรียกชื่อพืชของหมู่บ้านรอบกว๊านพะเยา

วิธีดำเนินการวิจัย

ในงานวิจัยนี้ กลุ่มตัวอย่างผู้บอกภาษาที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านรอบกว๊านพะเยา โดยใช้เกณฑ์ในการคัดเลือกผู้บอกภาษาที่สำคัญคือเป็นเกษตรกรเพศชายหรือเพศหญิงที่มี อายุตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไป ได้รับการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หรือสูงกว่า มีภูมิลำเนา อยู่ในพื้นที่ที่เป็นจุดเก็บข้อมูลโดยไม่เคยมีประวัติการโยกย้ายไปอยู่ที่อื่น และเป็นผู้ใช้ภาษา ถิ่นของตนเองในชีวิตประจำวัน โดยผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบ snowball techniques (Cohen, Manion, & Morrison, 2018) โดยผู้วิจัยเดินทางไปติดต่อยังบ้าน ผู้นำชุมชนเพื่อให้ผู้นำชุมชนแนะนำผู้บอกภาษา โดยการศึกษาครั้งนี้ได้รับการตอบรับจาก ผู้นำชุมชนเพื่อเข้าร่วมเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้จำนวน 9 หมู่บ้านรอบกว๊านพะเยา ซึ่งมีผู้บอกภาษาเป็นผู้ชายและผู้หญิงหมู่บ้านละ 1 คน รวมเป็นทั้งหมด 18 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นรายการคำเรียกชื่อพืชภาษาไทยมาตรฐานของ สรุจคนาง แก้วน้ำดี (2536) ซึ่งมีจำนวน 174 ชื่อ และรายชื่อพืชท้องถิ่นจากสำนักงานป่าไม้จังหวัดพะเยา ภาพตัวอย่างพืช เครื่องบันทึกเสียง และตารางบันทึกข้อมูล จากนั้นผู้วิจัยพินิจรายชื่อพืชกับรูปภาพของพืชเพื่อให้ผู้บอกภาษาบอกข้อมูล เก็บและรวบรวมข้อมูลโดย ผู้วิจัยให้ผู้บอกภาษาดูภาพหรือตัวอย่างพืชของจริง และบันทึกข้อมูลคำศัพท์ที่ผู้บอกภาษาเข้าใจดี แน่ใจ และให้ข้อมูลได้ทันทีไว้ ในกรณีที่ผู้บอกภาษาไม่แน่ใจว่าภาพหรือตัวอย่างที่ให้ดูนั้นเป็นพืชชนิดใด ผู้วิจัยจะซักถามลักษณะของพืชที่ผู้บอกภาษากล่าวถึงเพื่อตรวจสอบความตรงกับศัพท์ที่ต้องการทดสอบหรือไม่ ถ้าข้อมูลตรงกันก็จะบันทึกคำศัพท์ไว้ ถ้าไม่ตรงตามข้อมูล ผู้วิจัยอธิบายลักษณะสำคัญของพืชในศัพท์ที่ต้องการทดสอบให้ผู้บอกภาษาทราบและซักถามจนกว่าผู้บอกภาษาจะเข้าใจ

วิเคราะห์ข้อมูลโดยการพิจารณาลักษณะภาษา โครงสร้างคำ ส่วนประกอบและความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ของคำเรียกชื่อพืชที่รวบรวมได้

1. พิจารณาลักษณะภาษาคำเรียกชื่อพืชในแต่ละหมู่บ้าน (ภาษาถิ่น)
 - a. โครงสร้างคำ
 - b. ส่วนประกอบและความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ของส่วนประกอบ
 2. เปรียบเทียบลักษณะคำเรียกชื่อพืชระหว่างภาษาไทยมาตรฐานและภาษาถิ่นไทยเหนือโดยยึดภาษาไทยมาตรฐานเป็นหลัก
- อัญชลี (2556, 2557) ได้กล่าวว่าคำเรียกชื่อพืชที่สมบูรณ์นั้นจะประกอบด้วย 4 ส่วน คือ

1. คำบ่งกลุ่มพืช (plant class terms: PCIT)
 - a. คำบ่งกลุ่มพืชทั่วไป (generic class terms: GnCIT)
 - b. คำบ่งกลุ่มส่วนประกอบพืช (plant part class terms: PpCIT)
 - c. คำบ่งกลุ่มหน้าที่พืช (functional class terms: FCIT)
2. หน่วยคำบ่งกลุ่มพืช (plant class morpheme: PCIM) เป็นหน่วยคำไม่อิสระ (bound morpheme) จะปรากฏโดยลำพังโดยปราศจากแก่นชื่อไม่ได้ โดยทั่วไปหน่วยคำบ่งกลุ่มพืชจะปรากฏอยู่ในตำแหน่งต่อจากคำบ่งกลุ่มพืช
 - a. หน่วยคำบ่งกลุ่มผล (fruit class markers: FrCIM)
 - b. หน่วยคำบ่งกลุ่มเพศสภาพ (gender class markers: GdCIM)
 - c. หน่วยคำบ่งกลุ่มจำนวน (numeral class markers: NuCIM)
3. แก่นชื่อ (core): Lexical items หรือคำศัพท์ทั่วไปที่แสดงความแตกต่างของชนิดพืช
4. คำขยายชื่อพืช (modifiers: MOD) เป็นคำที่ใช้ระบุชนิดย่อยของพืช

ผลการวิจัย

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคำเรียกชื่อพืชของแต่ละหมู่บ้านที่ตั้งอยู่โดยรอบกว๊านพะเยา และ เพื่อศึกษาโครงสร้างคำเรียกชื่อพืชของแต่ละหมู่บ้านรอบกว๊านพะเยา ผลของการศึกษาสามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. คำเรียกชื่อพืชของหมู่บ้านที่อยู่โดยรอบกว๊านพะเยา

คำเรียกชื่อพืชพื้นบ้าน (folk plant names) ของชุมชนที่อาศัยอยู่โดยรอบกว๊านพะเยานั้น มีความเป็นระบบเช่นกันกับชื่อทางวิทยาศาสตร์ แต่มีความแตกต่างออกไปในเรื่องของโครงสร้างไวยากรณ์และโครงสร้างความหมายนั้นมีความซับซ้อนกว่าชื่อทางวิทยาศาสตร์ตลอดจนชื่ออื่น ๆ เช่น ชื่อบุคคล ชื่อสถานที่ ชื่อสิ่งของ เป็นต้น คำเรียกชื่อพืชที่สมบูรณ์จะประกอบไปด้วยส่วนประกอบใหญ่ถึง 4 ส่วน ได้แก่ คำบ่งกลุ่มพืช (plant class terms, PCIT) หน่วยคำบ่งกลุ่มพืช (plant class morphemes, PCIM) แก่นชื่อ (core) และคำขยายชื่อพืช (modifiers, MOD) ตามลำดับดังรายละเอียดต่อไปนี้

ส่วนประกอบของคำเรียกชื่อพืช

ส่วนประกอบของคำเรียกชื่อพืชทั้ง 4 ส่วนที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น มีรายละเอียดดังนี้

1. แก่นชื่อพืช คือ คำศัพท์ (lexical items) โดยทั่วไปแล้วสามารถแสดงความต่างของชนิดของพืชได้ มักเป็นคำที่ภาษากลุ่มชาติพันธุ์คนเมืองใช้ร่วมกันแม้รูปอาจแปรและ/หรือมีส่วนประกอบอื่นแตกต่างกันไปก็ตาม เช่น

แก่นชื่อ	ไทยมาตรฐาน	เมือง 1	เมือง 2	เมือง 3	เมือง 4
จอก	จอก	กำกอก	จอกแทน	ก่อว้อ	แทน
มะเขือเปราะ	มะเขือเปราะ	ปะเขือพ้อย	ปะเขือเจ้าพระยา	ปะเขือกางกับ	ปะเขือข่อย
สาบเสือ	สาบเสือ	ย่าแมงวาย	ย่าวังวาย	ย่าทางวาย	ย่าเมียงวาย

แต่ยังมีพืชอีกหลายชนิดที่ยังไม่สามารถแยกแก่นชื่อพืชได้เพื่อแสดงให้เห็นถึงความแตกต่างอย่างชัดเจน เนื่องจากพืชดังกล่าวมีชนิดย่อย ๆ ลงไปอีก จึงจำเป็นต้องมีการใช้คำขยายเพื่อแสดงถึงความชัดเจนของชนิดของพืชนั้น ๆ เช่น มะเขือ มีชนิดย่อยเป็น มะเขือเปราะ (ปะเขือข่อย) มะเขือพวง (ปะเข็ง) มะเขือขึ้น (ปะเขือแจ้) มะเขือยาว (ปะเขือหำม้า) มะเขือเสวย (ปะเขือต่อแหล)

แก่นชื่อพืชส่วนใหญ่เป็นคำนาม โครงสร้างภาษาแบ่งได้เป็น 4 ประเภท ได้แก่

1) คำมูล (single words) อาจเป็นคำพยางค์เดียว หรือหลายพยางค์ก็ได้

1.1) คำพยางค์เดียว เช่น แอป (กล้วยแอป) ป่าน (บัวสาย) หมาก อ้อย เป็นต้น

1.2) คำหลายพยางค์ เช่น ผักแว่น (บัวบก) บะขามเทศ (มะขามเทศ) มีแก่นพืชจำนวนหนึ่งเป็นคำกริยา เช่น หลับมีนหลวง (ชุมเห็ดเทศและชุมเห็ดไทย) เป็นต้น

2) คำประสม (compounds) เช่น ผักหนองน้ำ (กระเจด) ชิงแมงดา (ไพล) เป็นต้น

3) คำนามสังเคราะห์ (nominalized nouns) ซึ่งได้มาจากกริยาลีหรือประโยค

3.1) นามวลี เช่น บะเตงลาย (เตงไทย) พริกชี้หูเดียวไก่ (พริกชี้ฟ้า) เป็นต้น

3.2) กริยาลี เช่น หอมด่วน (สระแหม่น) หอมป้อมเปื้อ (สระแหม่น)

3.3) ประโยค เช่น มะเขือตอแหล (มะเขือเสวย) ปูลอย (ผักตบ) บัวลอย (ผักตบ) ย่ำจี้หยอบ (ไผ่ยวบ)

4) คำซ้อน (synonymous words) มีทั้งคำซ้อนเสียงและซ้อนความหมาย

4.1) คำซ้อนเสียง เช่น บ่นื้อแน (น้อยหน้า) ผักกูดก้อง (ยาลิเถา) หอมป้อมเปื้อ (สระแหม่น) ย่ำวังวาย (สาบเสือ) ก่อว้อ (จอก) คำปู้จู้ (ดาวเรือง) จั่นจ้อ (ตำแย)

4.2) คำซ้อนความหมาย เช่น ผักหนองน้ำ (ผักกระเจด)

2. โครงสร้างคำเรียกชื่อพืชของหมู่บ้านรอบกว๊านพะเยา

2.1. ระบบการแบ่งกลุ่มชื่อพืชแบบพื้นบ้าน (folk taxonomy)

ตามระบบการแบ่งกลุ่มชื่อพืชแบบพื้นบ้าน (folk taxonomy) สามารถจำแนกโครงสร้างคำเรียกชื่อพืชในภาษาไทยถิ่นเหนือที่พบได้เป็น 2 ประเภทคือ คำบ่งกลุ่มพืช (plant class term, PCIT) และหน่วยคำบ่งกลุ่มพืช (plant class morpheme, PCIM)

2.1.1 คำบ่งกลุ่มพืช (plant class term, PCIT)

คำบ่งกลุ่มพืชมีลักษณะเป็นคำมูลที่แสดงการจำแนกหมวดหมู่ของพืชตามความเข้าใจแบบพื้นบ้าน โดยประเภทคำบ่งกลุ่มในชื่อพืชที่พบในงานวิจัยนี้มี 3 ประเภท ได้แก่ 1. คำบ่งกลุ่มพืชทั่วไป (generic class term, GnCIT) 2. คำบ่งกลุ่มส่วนประกอบพืช (plant part class term, PpCIT) 3. คำบ่งกลุ่มหน้าที่พืช (function part class term, FCIT)

2.1.1.1 โครงสร้างคำบ่งกลุ่มพืช

โครงสร้างการปรากฏคำบ่งกลุ่มพืชที่พบบ่อยประกอบด้วยคำบ่งกลุ่มประเภทใดประเภทหนึ่งเป็นส่วนประกอบในตำแหน่งต้นชื่อและตามด้วยแก่นคำซึ่งเป็นชื่อเรียกเฉพาะของพืชชนิดนั้น ๆ และอาจประกอบด้วยคำขยายในตำแหน่งท้ายชื่อดังนี้

GnCIT- Core	เช่น แก้วกุ่ม (ต้นกุ่ม)
GnCIT- Core- Modifier	เช่น ต้นจิวสร้อย
GnCIT-PpCIT- Core	ไม่ปรากฏ
GnCIT-FCIT- Core	ไม่ปรากฏ
GnCIT-PpCIT-FCIT- Core	ไม่ปรากฏ
PpCIT- Core	เช่น ดอกแก้ว
PpCIT- Core- Modifier	เช่น ดอกจิวแดง
PpCIT-FCIT- Core	ไม่ปรากฏ
FCIT- Core	เช่น ผักหนอง
FCIT- Core- Modifier	เช่น ผักหนองน้ำ

ดังนั้น ในงานวิจัยนี้ยังไม่พบชื่อพืชที่อาจประกอบด้วยคำบ่งกลุ่มพืชจำนวน 2 ประเภทขึ้นไปภายใต้ชื่อพืชชนิดเดียวกัน

2.1.1.2 คำบ่งกลุ่มพืชทั่วไป

คำบ่งกลุ่มพืชทั่วไป หมายถึงคำมูลที่ใช้บ่งชี้หมวดหมู่ของสิ่งทีพุดถึงว่าเป็นจำพวกพืชและคำบ่งกลุ่มพืชทั่วไปที่พบในงานวิจัยนี้ได้แก่

ต้น เช่น ต้นข่อย ต้นไทร ต้นจิวสร้อย ต้นต้าง

แก้ว เช่น แก้วกุ่ม แก้วศรี แก้วต้าง แก้วโสน

2.1.1.3 คำบ่งกลุ่มส่วนประกอบพืช

คำบ่งกลุ่มส่วนประกอบพืช หมายถึง คำมูลที่ใช้บ่งชี้ส่วนประกอบที่มีลักษณะเด่นของพืชที่ผู้คนรับรู้หรือเป็นส่วนประกอบที่สามารถใช้ประโยชน์ได้ และคำบ่งกลุ่มส่วนประกอบพืชที่พบในงานวิจัยนี้ได้แก่

ดอก เช่น ดอกแก้ว ดอกเข็ม ดอกแค ดอกจิวแดง ดอกบัวผัด ดอกบ้าน ดอกบัว ดอกตะล่อม ดอกปั้นเทียน ดอกด้าย

ใบ เช่น ใบปุนก ใบเตย ใบปู้

2.1.1.4 คำบ่งกลุ่มหน้าที่พืช

คำบ่งกลุ่มหน้าที่พืช หมายถึงคำมูลที่ใช้แสดงลักษณะการนำไปใช้ประโยชน์ของพืชแต่ละชนิดและคำบ่งกลุ่มหน้าที่พืชที่พบในงานวิจัยนี้ได้แก่

ข้าว หมายถึง ธัญพืชที่ให้เมล็ดเป็นอาหารหลัก เช่น ข้าวเจ้า ข้าวโพด ข้าวฟ่าง ข้าวเหนียว ข้าวกล้า

ผัก หมายถึง พืชกินได้ สามารถใช้ประกอบอาหารได้ เช่น ผักหนอง ผักหนองน้ำ ผักตำปิ้น ผักละ ผักแคบ ผักหนอก ผักกาด ผักโหม ผักโหมหนาม ผักดิบ ผักบุ้ง ผักบั้ง ผักแว่น ผักหนาม ผักหวานป่า ผักค้อนก้อม ผักเหียง

ยา หมายถึง วัสดุพืชที่ใช้ทำอาหารไม่ได้ หรือไม่สามารถใช้ประโยชน์ได้ เช่น ยาหลักนา ยาเอี้ยงหมายนา ยาผักดิบ ยาจียอบ ยาเมียงวาย ยาขน ยาคา ยาก่อน ยานัวหนู

2.2 หน่วยคำบ่งกลุ่มพืช (plant class morpheme, PCIM)

หน่วยคำบ่งกลุ่มพืชอาจเป็นหน่วยคำอิสระหรือหน่วยคำไม่อิสระที่แสดงหมวดหมู่พืชแบบพื้นฐาน ประกอบด้วย 1. หน่วยคำบ่งกลุ่มผล (fruit class markers, FrCIM) 2. หน่วยคำบ่งกลุ่มเพศสภาพ (gender class markers, GdCIM) 3. หน่วยคำบ่งกลุ่มจำนวน (numeral class markers, nuCIM)

2.2.1 หน่วยคำบ่งกลุ่มผล

หน่วยคำบ่งกลุ่มผล หมายถึง หน่วยคำไม่อิสระที่แสดงว่าพืชที่พูดถึงนั้นมีผล หรือสามารถใช้ประโยชน์จากผลได้ และหน่วยคำบ่งกลุ่มผลที่พบในงานวิจัยนี้ ได้แก่

มะ/ม่ะ เช่น มะกอก มะขามเทศ มะขามป้อม มะแขว่งขม

2.2.2 หน่วยคำบ่งกลุ่มเพศสภาพ

หน่วยคำบ่งกลุ่มเพศสภาพ หมายถึง หน่วยคำไม่อิสระที่แสดงเพศตามความรู้หรือความเข้าใจแบบพื้นฐาน และหน่วยคำบ่งกลุ่มเพศสภาพที่พบในงานวิจัยนี้ ได้แก่

ปะ/ป๊ะ เช่น ปะทึง ปะหนูน ปะชมพู ปะแตง ปะแตงลาย ปะเต้า ปะแปบ ปะนอย ปะมัน ปะน้ำแก้ว ปะชูด ปะขาม ปะเขี้ยแจ้ ปะเขี้ยส้ม ปะเขี้ยเทศ ปะแขว่ง ปะเขี้ยขาม้า ปะเขี้ยต่อแหล ปะเตือ ปะตุ้ม ปะนาว ปะฝาง ปะป้าว ปะเพียง ปะไฟ ปะม่วง ปะยม ปะฮ้อย ปะเต็ด ปะอึก ปะมันแก้ว ปะมันแก้วลาว ปะตาเสีย ปะมุด ปะโอ ปะชนะด ปะนิวใหญ่

จากการศึกษาชื่อพืช พบว่า มีหน่วยคำบ่งเพศอยู่ 2 หน่วยคำ ได้แก่ ปะ มาก และ มะ ซึ่งเป็นการบ่งบอกถึงเพศชาย แต่ในการศึกษานี้ไม่พบหน่วยคำบ่งเพศหญิง

2.2.3 หน่วยคำบ่งกลุ่มจำนวน

หน่วยคำบ่งกลุ่มจำนวน หมายถึง หน่วยคำอิสระที่แสดงหน่วยนับหรือจำนวนของพีชคณิตนั้น และหน่วยคำบ่งกลุ่มเพศสภาพที่พบในงานวิจัยนี้ ได้แก่

หน่วย เช่น หน่วยกะจ๊ับ

ทั้งนี้ การปรากฏของหน่วยคำบ่งกลุ่มพีชคณิตนั้น มักพบในโครงสร้างหน่วยคำบ่งกลุ่มประเภทหนึ่งประเภทใดประกอบกับแก่นชื่อพีชและอาจมีคำขยายในตำแหน่งท้ายคำได้ แต่งานวิจัยนี้ ยังไม่พบการปรากฏของหน่วยคำบ่งกลุ่มพีชมากกว่า 2 ประเภทเป็นส่วนประกอบของชื่อพีชแต่อย่างใด

2.3 คำขยายชื่อพีช

คำขยายชื่อพีช หมายถึง คำที่ใช้ระบุชนิดของพีชแบบจำเพาะเจาะจงในรายละเอียดที่แสดงในเห็นว่าเป็นพีชต่างชนิดกันภายใต้หมวดหมู่พีชแบบเดียวกัน โดยตำแหน่งของคำขยายชื่อพีชนี้จะปรากฏในตำแหน่งถัดจากแก่นชื่อพีช และคำขยายชื่อพีชนี้ประกอบด้วยโครงสร้างในระดับ คำและวลี ดังนี้

2.3.1 โครงสร้างคำขยายชื่อพีชในระดับคำ

คำขยายชื่อพีชในระดับคำที่พบในงานวิจัยนี้ประกอบด้วย คำนามกริยา ลักษณะนาม และคำวิเศษณ์ เช่น

คำนาม เช่น ผักหนองน้ำ ถั่วดิน ต้นจ้าวสร้อย ผักโหมหนาม พิกไทย ผักหวานป่า พิกข้าว มะขามเทศ บะเขียขาม้า มะระจิ้น จำปาลาว ผักกาดหัว

คำกริยา เช่น บัวลอย บัวมัด บะเขียตอแหล ดาวกระจาย

ลักษณะนาม เช่น ส้มกำปอ ถั่วฝักยาว

คำวิเศษณ์ เช่น หอมขาว ก้วยอ่อง หอมแป้น ดอกจ้าวแดง บะแตง ลาย ถั่วเขียว บวบขม

2.3.2 โครงสร้างคำขยายชื่อพีชในระดับวลี

คำขยายชื่อพีชในระดับวลีที่พบในงานวิจัยนี้ประกอบด้วย นามวลีกริยวลี และวิเศษณ์วลี เช่น

นามวลี เช่น ส้มกำปอ ถั่วฝักยาว บะเขียขาม้า มัน/ชะตุมแก้วลาว

กริยวลี เช่น ย่ำจียอบ

วิเศษณ์วลี เช่น หลับมันหลวง (ชุมเห็ดเทศ) หลับมันน้อย (ชุมเห็ดไทย) ส้มเขียวหวาน หอมแดงจิ้น (หอม) หอมแดงเทศ (หอมหัวใหญ่)

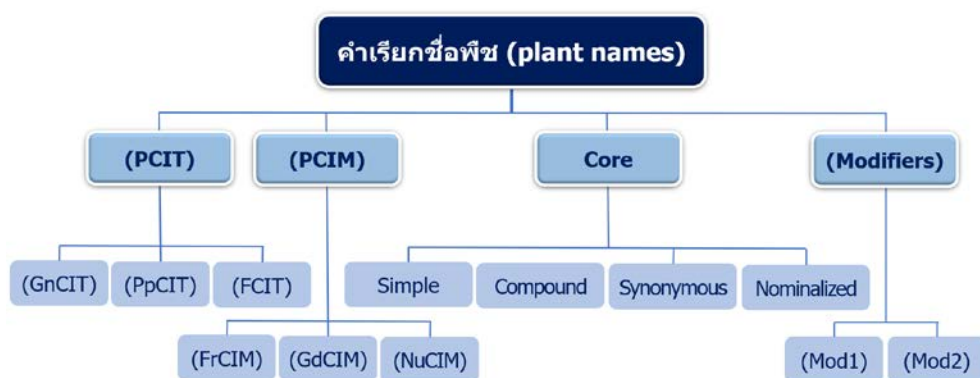
ดังนั้น โครงสร้างคำขยายชื่อพืชจึงสามารถประกอบด้วยคำมูลเพียงคำเดียว หรืออาจประกอบขึ้นจากโครงสร้างวลี เช่น นามวลีหรือวิเศษณ์วลีก็ได้ เพื่อระบุลักษณะเฉพาะของพืชที่กำลังกล่าวถึงให้แตกต่างจากพืชชนิดเดียวกัน เช่น

หลับมันหลวง (ชุมเห็ดเทศ) และ หลับมันน้อย (ชุมเห็ดไทย) ตามระบบการแบ่งกลุ่มแบบพื้นฐานจัดให้อยู่ให้หมวดหมู่เดียวกันคือ หลับมัน (ชุมเห็ด) ซึ่งมีความหมายว่า พืชที่สามารถทำให้ผู้กินนอนหลับได้นาน ส่วนคำขยาย “หลวง” หมายถึงใหญ่ และ “น้อย” หมายถึง เล็กเพื่อระบุขนาดของดอกว่าพืชทั้งสองชนิดนี้แตกต่างกัน

หอมแดงจีน (หอม) หอมแดงเทศ (หอมหัวใหญ่) ตามระบบการแบ่งกลุ่มแบบพื้นฐานจัดให้อยู่ให้หมวดหมู่เดียวกันคือ พืชตระกูลหอม คำขยาย “แดง” เพื่อระบุชนิดของพืชว่ามีสีแดง คำขยาย “จีน” อาจหมายถึง พันธุ์พืชจากประเทศจีน หรือมีลักษณะเหมือนพืชจากประเทศ และ “เทศ” อาจหมายถึง พันธุ์พืชมาจากต่างประเทศ หรือมีลักษณะเหมือนพืชต่างประเทศ เพื่อระบุความแตกต่างของแหล่งที่มา ลักษณะหรือขนาดของพืชนั้น ๆ

3. โครงสร้างส่วนประกอบของคำเรียกชื่อพืช

จากตัวอย่างคำเรียกชื่อพืชในภาษาไทยถิ่นพะเยา บริเวณรอบกว๊านพะเยา สามารถสรุปโครงสร้างส่วนประกอบของคำเรียกชื่อพืชตามตำแหน่งการปรากฏของคำและหน่วยคำที่พบในงานวิจัยนี้ ได้ดังนี้

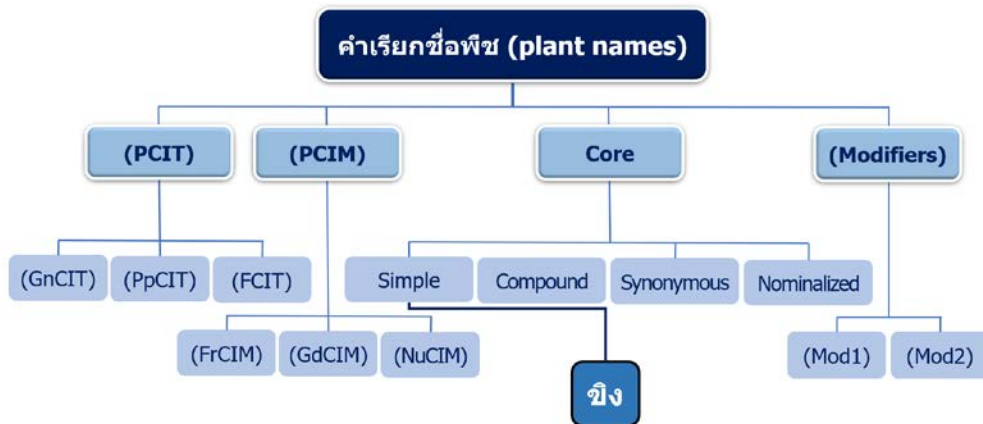

แผนภูมิที่ 1 : โครงสร้างส่วนประกอบของคำเรียกชื่อพืช

แผนภูมิแสดงโครงสร้างคำเรียกชื่อพืช ซึ่งประกอบด้วยส่วนประกอบทั้งสิ้น 4 ส่วน ได้แก่ 1. คำบังกลุ่ม (PCIT) 2. หน่วยคำบังกลุ่ม (PCIM) 3. แก่นชื่อ 4. คำขยาย โดยส่วนประกอบที่สำคัญที่สุดที่ขาดไม่ได้ของโครงสร้างคำเรียกชื่อพืช คือ แก่นชื่อ

3.1 โครงสร้างที่ 1

ชื่อพืชหนึ่ง ๆ อาจปรากฏเพียงแก่นชื่อเพียงส่วนเดียวก็ได้ เช่น ชิง กะเพรา
จำปา จำปี ขบา จ๊กไค้ ตะเคียน ตำน บอน เขียน ดังแสดงในแผนภูมิที่ 2

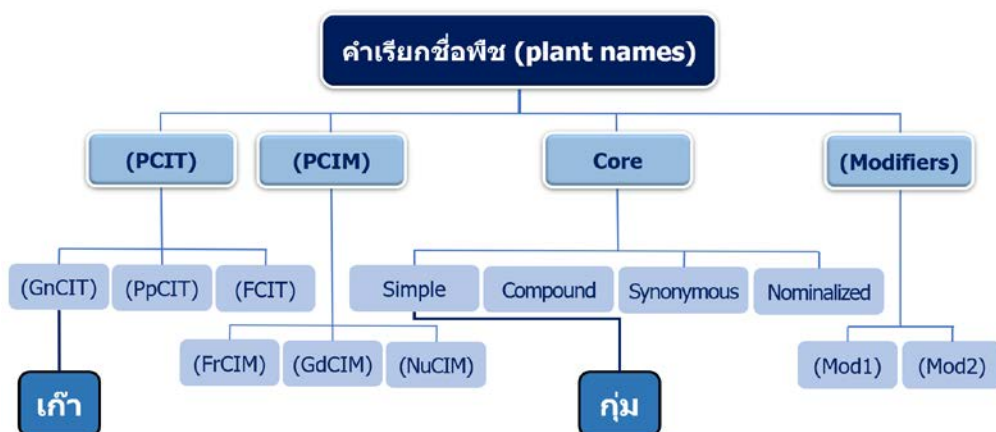
แผนภูมิที่ 2 : โครงสร้างคำเรียกชื่อพืชแบบ 1 องค์ประกอบ

นอกจากนี้แก่นชื่อพืชอาจเกิดจากคำประสม การใช้คำพ้องเสียง หรือ
คำนามสังเคราะห์ก็ได้ ดังที่กล่าวไปในหัวข้อที่ 4 ส่วนประกอบของคำเรียกชื่อพืช เช่น
คำประสม เช่น ลมแล้ง (คุณ) ขี้เหล็ก น้ำตัน (น้ำเต้า) แมงลัก จุ่มจะลิง
(บอระเพ็ด)

คำพ้องเสียง เช่น ก้อมก้อ

คำนามสังเคราะห์ เช่น (ย่า) เอี้ยงหมายนา (ย่า) แมงวาย

3.2 โครงสร้างที่ 2

แผนภูมิที่ 3 : โครงสร้างคำเรียกชื่อพืชแบบ 2 องค์ประกอบ

คำเรียกชื่อพืชในภาษาไทยถิ่นเหนือพะเยาอาจประกอบด้วยองค์ประกอบ 2 ส่วน ได้แก่ PCIT หรือ PCIM ประกอบกับแก่นชื่อ เช่น

GnCIT-Core เช่น เก้ากุ่ม เก้ากักโก่ ต้นช้อย

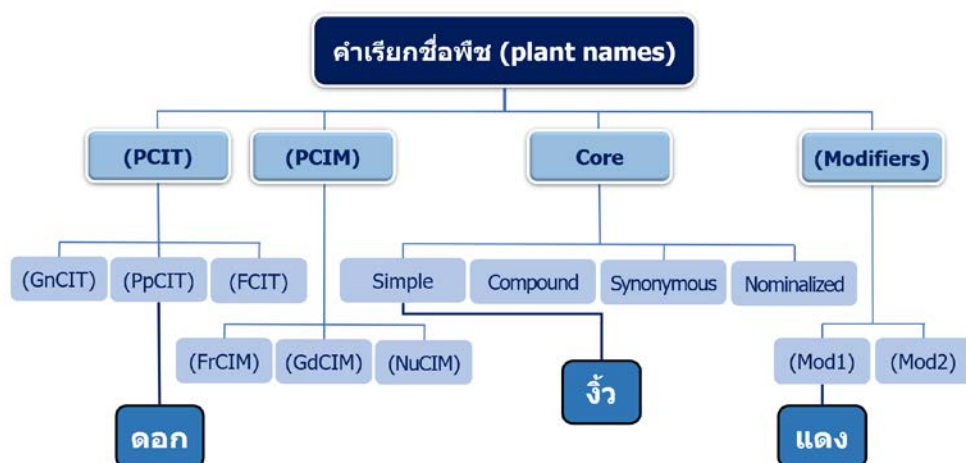
PpCIT-Core เช่น ดอกแก้ว ดอกเข็ม ดอกแค ใบปูนก ใบเตย

FCIT-Core เช่น ผักละ ผักแคบ ผักตำป็น ย้าหลักนา

GdCIM-Core เช่น บะหนูน บะท้อ

NuCIM-Core เช่น หน่วยกะจ๊ับ

3.3 โครงสร้างที่ 3

แผนภูมิที่ 4 : โครงสร้างคำเรียกชื่อพืชแบบ 3 องค์ประกอบ

คำเรียกชื่อพืชในภาษาไทยถิ่นเหนือพะเยาอาจประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 ส่วน ได้แก่ PCIT หรือ PCIM ประกอบกับแก่นชื่อและคำขยาย เช่น

PpCIT-Core-Mod1 เช่น ดอกจ๊วแดง ดอกบัวผัด

FCIT-Core-Mod1 เช่น ผักกาดหัว ผักโหมหนาม

FrCIM-Core-Mod1 เช่น มะระจีน มะแขว่งขม

GdCIM-Core-Mod1 เช่น บะแตงลาย บะเจี้ยแจ้ บะเจี้ยหวาน

GdCIM-Core-Mod1-Mod2 เช่น บะเจี้ยขาม้า

สรุปผลการวิจัยและการอภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องคำเรียกชื่อพืชแบบภาษาถิ่นล้านนาไทยรอบกว้านพะยา กรณีศึกษาเชิงภาษาศาสตร์ฟุทธศาสตร์ชาติพันธุ์ มีวัตถุประสงค์ในงานวิจัย 2 ข้อ ได้แก่

1. เพื่อศึกษาคำเรียกชื่อพืชของหมู่บ้านที่อยู่โดยรอบกว๊านพะเยา และ 2. เพื่อศึกษาโครงสร้างคำเรียกชื่อพืชของหมู่บ้านรอบกว๊านพะเยา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยนี้เป็นผู้บอกภาษาที่มีอายุ 40 ปี ขึ้นไป ที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านรอบกว๊านพะเยา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ แผ่นรูปภาพของพันธุ์ไม้ พร้อมชื่อมาตรฐานไทยของพันธุ์ไม้จำนวน 174 ชนิด ผลการศึกษาพบว่า

ลักษณะไวยากรณ์ของคำเรียกชื่อพืชในภาษาไทยถิ่นพะเยาประกอบด้วยส่วนประกอบทั้งสิ้น 4 ส่วน ได้แก่ 1. คำบ่งกลุ่ม (PCIT) 2. หน่วยคำบ่งกลุ่ม (PCIM) 3. แก่นชื่อ 4. คำขยาย และสามารถจัดเรียงตามโครงสร้างระบบการแบ่งกลุ่มแบบพื้นบ้านได้ 3 โครงสร้าง ได้แก่ 1. โครงสร้างคำเรียกชื่อพืชแบบ 1 องค์ประกอบ ซึ่งมีแก่นชื่อ เป็นองค์ประกอบเดียว เช่น ชิง 2. โครงสร้างคำเรียกชื่อพืชแบบ 2 องค์ประกอบ ซึ่งมี PCIT หรือ PCIM กับแก่นชื่อ เป็นองค์ประกอบ เช่น ผักหนอง และ 3. โครงสร้างคำเรียกชื่อพืชแบบ 3 องค์ประกอบ ซึ่งมี PCIT หรือ PCIM ประกอบกับแก่นชื่อและคำขยาย เป็นองค์ประกอบ เช่น บะเจี้ยแจ้ ทั้งนี้ไม่พบการปรากฏร่วมขององค์ประกอบทั้ง 4 ในชื่อพืชเดียวกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งไม่พบการปรากฏร่วมของ PCIT และ PCIM ในงานวิจัยนี้

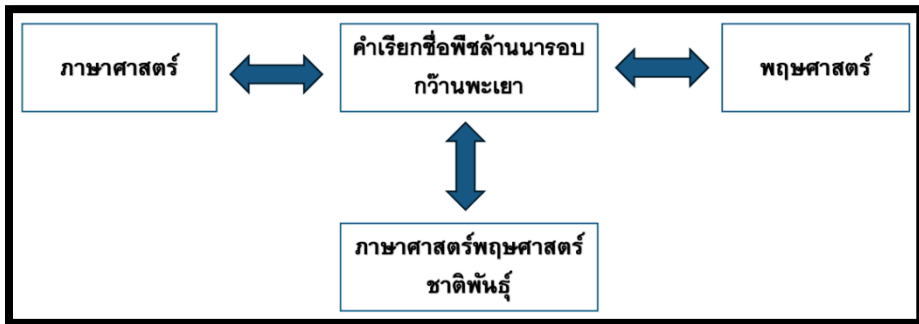
1. จากคำเรียกชื่อพืชไทยมาตรฐานทั้งหมด 174 ชื่อ พบชื่อพืชที่ปรากฏอยู่ในบริเวณรอบกว๊านพะเยาจำนวน 171 ชื่อ ซึ่งมีพืชจำนวน 3 ชนิดที่ไม่ปรากฏได้แก่ ตะแบก ผกากรอง และมะเดื่ออุทุมพร ซึ่งคาดว่าพืชต่างถิ่น แต่อัญชลี (2557) พบชื่อพืชทั้งสามชนิดดังกล่าวในภาษาไทยถิ่นเหนือดังนี้ ตะแบก (เก๊าเปื่อย/จ้อล่อแล้) ผกากรอง (คำซี้ไก่/ดอกซี้ไก่) มะเดื่ออุทุมพร (มะเดื่อเกี้ยง/มะเดื่อ)

2. จากการศึกษาคำเรียกชื่อบางชื่อประกอบไปด้วยองค์ประกอบของคำบ่งกลุ่มพืชเพียงแค่ 1 ส่วนเท่านั้นเช่น เก้ากุ่ม หรือ 2 ถึง 3 ส่วนเท่านั้น เช่น ผักหนอง หรือ ดอกจิวแดง แต่ไม่พบคำเรียกชื่อพืชที่มีส่วนประกอบครบทั้ง 4 องค์ประกอบภายในพืชชนิดเดียว แต่อัญชลี (2556) พบว่าองค์ประกอบของคำบ่งกลุ่มพืชสามารถปรากฏได้พร้อมกันทั้ง 3 กลุ่ม ได้แก่ GnCIT, PpCIT, FCIT เช่น ต้นเปื่อย (ตะแบก) เคื่อผักบั้ง (ผักปลัง) ต้นดอกไม้ไหว (ดาวกระจาย)

3. จากการศึกษาชื่อพืชพบว่ามีหน่วยคำบ่งเพศอยู่ 3 หน่วยคำ ได้แก่ บะหมาก และ มะ ซึ่งเป็นการบ่งบอกถึงเพศชาย แต่ในการศึกษานี้ไม่พบหน่วยคำบ่งเพศหญิง แต่จากการศึกษาคำเรียกชื่อพืชแบบพื้นบ้านไทยของ อัญชลี (2557) พบหน่วยคำบ่งเพศทั้ง 2 ชนิด ซึ่งคำบ่งเพศชายได้แก่ บัก ปิง อ้าย ตา บะ มะ หมาก และหน่วยคำบ่งเพศหญิง ได้แก่ อี นาง ยาย

องค์ความรู้จากการวิจัย

การวิจัยเรื่องคำเรียกชื่อพืชแบบภาษาถิ่นล้านนาไทยรอบกว๊านพะเยากรณีศึกษาเชิงภาษาศาสตร์พฤษศาสตร์ชาติพันธุ์ ได้องค์ความรู้ใหม่ ดังภาพที่ 1 นี้

ภาพที่ 1 องค์ความรู้จากการวิจัย

จากแผนภาพดังกล่าวจะเห็นได้ว่าการศึกษาคำเรียกชื่อพืชแบบภาษาถิ่นล้านนารอบกว๊านพะเยาเป็นการทำองค์ความรู้ทางภาษาศาสตร์และทางพฤษศาสตร์มาผสมผสานกันทำให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ที่เรียกว่า ภาษาศาสตร์พฤษศาสตร์ชาติพันธุ์

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

ผลการวิจัยดังกล่าวยังไม่พบความหลากหลายของคำเรียกชื่อพืชเนื่องจากมีการเก็บข้อมูลอยู่ในวงแคบและมีกลุ่มชาติพันธุ์ที่ใช้ภาษาไม่หลากหลาย

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้

ผู้ที่สนใจสามารถนำผลการวิจัยดังกล่าวไปไว้ใช้เพื่อการศึกษา หรือเก็บรวบรวมเพื่อเป็นคลังข้อมูลทางภาษาสำหรับสืบค้นต่อไปในอนาคต

3. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

จากผลของการวิจัยควรมีการศึกษาเปรียบเทียบกับกลุ่มชาติพันธุ์อื่น ๆ ในพื้นที่จังหวัดพะเยาที่กระจายอยู่ตามอำเภอต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความหลากหลายทางข้อมูล

4. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

หน่วยงานต่าง ๆ ควรมีการสนับสนุนให้มีการธำรงไว้ซึ่งภาษาถิ่นของตนเอง เนื่องด้วยปัจจุบัน เยาวชนรุ่นหลังเริ่มไม่ค่อยใช้ภาษาถิ่นของตนเองในการเรียกชื่อพืชประจำถิ่น ซึ่งในอนาคตภาษาดังกล่าวอาจสูญหายไป

รายการอ้างอิง

- มนสิการ เสงสุวรรณ. (2557). การศึกษาระบบคำเรียกผีและมโนทัศน์เรื่องผีในภาษาเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ตามแนววรรณคดีชาตินิพนธ์ (วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรดุษฎีบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ.
- สมหมาย รอดแป้น และ พิชญ์สินี เสถียรธราดล. (2555). ภูมินามของหมู่บ้านรอบกว๊านพะเยา. ใน *The 1st Nong Khai Campus International Conference 2013: Building up of the research based knowledge for sustainable development of the Greater Mekong Sub-region*, 18-19 มิถุนายน 2555. หนองคาย.
- สุรางคนา แก้วน้ำดี. (2536). การแปรของคำเรียกชื่อพืชกับความสัมพันธ์ระหว่างภาษาไทยถิ่นและภาษาไทยถิ่นย่อย. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2549). *กว่าจะเป็นนักภาษาศาสตร์*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อัญชลี สิงห์น้อย วงศ์วัฒนา. (2557). การศึกษาคำเรียกชื่อพืชพื้นบ้านไทย กรณีศึกษาเชิงภาษาศาสตร์พฤษศาสตร์ชาตินิพนธ์. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อัญชลี สิงห์น้อย วงศ์วัฒนา และ สุพัตรา จิรนนทนาภรณ์. (2556). การศึกษาคำเรียกชื่อพืชในกลุ่มภาษาชาตินิพนธ์ไทในเขตภาคเหนือ. *Naresuan University Journal*, 21(1), 72-92.
- Cohen, L., Manion, L., & Morrison, K. (2018). *Research methods in education* (8th ed. ed.). London: Routledge.